

**LAUSUNTO LAUSUNTOPYYNTÖSTÄ LUONNOKSESTA HALLITUKSEN
ESITYKSEKSI EDUSKUNNALLE JULKISEN HALLINNON AUTOMAATTISTA
PÄÄTÖKSENTEKOA KOSKEVAKSI LAINSÄÄDÄNNÖKSI**

Talous- ja hallintoyksikön hallintopalveluiden päätöksenteon näkökulmasta lausun seuraavaa:

Pidän esitystä yleisesti hyvänä, koska se täyttää lainsäädännössä olevaa aukkoa, joka osaltaan on vaikuttanut kansalaisten oikeusturvaan ja viranomaisen velvoitteiden määrittelyyn.

Esityksestä on ensilukemalla vaikeaa saada yksiselitteistä kuvaa, mihin automaattista päätöksentekoa voidaan lopulta soveltaa. Tämä vaatii viranomaiselta perusteellista ja yksityiskohtaista harkintaa siitä, onko automaattinen päätöksenteko milloinkin otettavissa käyttöön.

Lakiesityksen vaatimukset käsittelysäännöistä, testauksista, varmuuksista ja dokumentaatiosta sekä viranomaisen vastuista varmasti osaltaan vaikuttavat siihen, miten innokkaasti viranomaiset ottavat automaattista päätöksentekoa käyttöön, kun sen käyttöönotto ei lain mukaan ole pakollista, vaan sääntely on mahdollistavaa. Oletettavaa on, että käyttöönotto tulee olemaan myös kallista lakiesityksen vaatimusten takia. Toisaalta kun kyse on kansalaisten oikeusturvasta, ei sääntely voi olla löyhempää.

Porin kaupungin käytössä oleva pääasianhallintajärjestelmä ei mahdollista tällä hetkellä automaattisen päätöksenteon käyttöönottoa, koska taustalle ei ole mahdollista määritellä käsittelysääntöjä, joihin automaattinen päätöksenteko perustuu. Toimialoilla käytössä olevien erillisjärjestelmien mahdollisuuksia tulee selvittää.

Käyttöönottopäätöksen tekemisessä esittelijää koskeva lakiesityksen osuus on sekava. Onko tarkoitus muuttaa kuntalain mukaista esittelijää koskevaa lainsäädäntöä tämän yksittäisen asian osalta?

Häiriötilanteista tiedottamista koskevaa sääntelyä sekä tiedottamista automaattisen päätöksenteon käyttöönotosta ylipäänsä on pidettävä kannatettavana. Lisäksi tiedonhallintalautakunnan roolia koskeva sääntely on selkeää.

Lainsäädäntö osaltaan vaikeuttaa chatbotien käyttöönottoa, mutta selkeyttää niiden muodostamia viranomaisen velvoitteita ja kansalaisen oikeuksia.

Yleisesti voidaan todeta, että lakiesitys tuo tietojärjestelmien kehittämiseen huomioitavaksi kansalaisten oikeusturvan ja hallintoa koskevan lainsäädännön aikaisempaa paremmin.

Porissa 23.4.2022

Johanna Jokelainen, hallintopäällikkö
talous- ja hallintoyksikkö, konsernipalvelut